

1. Τότε ο Κλεόκριτος, ο κήρυκας των Μυστηρίων που είχε πολύ καλή φωνή, έκανε τους άλλους να σωπάσουν κι είπε: «Πολίτες, γιατί μας εξορίζετε; Γιατί θέλετε να μας σκοτώσετε; Εμείς ποτέ δεν σας πειράξαμε σε τίποτα. Ίσα ίσα, μαζί σας έχουμε πάρει μέρος στα ιερότερα μυστήρια, σε θυσίες, στις λαμπρότερες τελετές· μαζί έχουμε χορέψει και σπουδάσει και πολεμήσει· μαζί έχουμε κινδυνέψει πολλές φορές, και στη στεριά και στη θάλασσα, για τη σωτηρία και την ελευθερία όλων μας».

2. Μετά τη νίκη των δημοκρατικών, ο Κλεόκριτος με την ιδιότητα του κήρυκα των μνημένων στα Ελευσίνια μυστήρια εκφωνεί μια ομιλία με την οποία απευθύνεται στους ηττημένους ολιγαρχικούς. Το θρησκευτικό κύρος που φέρει ο ρόλος αυτός του Κλεόκριτου του δίνει τη δυνατότητα να εξασφαλίσει τον απαιτούμενο σεβασμό από την πλευρά των ολιγαρχικών και να δημιουργήσει τις συνθήκες εκείνες, ώστε να εισακουστεί και να αποτρέψει τους οπαδούς των ολιγαρχικών από τη συνέχιση των εχθροπραξιών. Κατά την έναρξη του λόγου του προσφωνεί τους αντίπαλους των δημοκρατικών συμπολίτες (*Ἄνδρες πολῖται*), για να τονίσει ότι μοιράζονται τον ίδιο τόπο-πόλη κατοικίας και συμβίωσης με τους δημοκρατικούς, την Αθήνα, ως ένα κοινό σημείο αναφοράς που ενώνει τις δύο παρατάξεις παρά τη διαφορετική πολιτική και ιδεολογική τους ταυτότητα. Απευθυνόμενος, λοιπόν, στους ολιγαρχικούς με δύο ρητορικά ερωτήματα εκφράζει την απορία του για τις αιτίες των δεινών που υπέστησαν οι δημοκρατικοί από εκείνους (*τι ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε;*). Τους αποδίδει την κατηγορία και την ευθύνη του εμφύλιου σπαραγμού, για να τους ωθήσει να αναλογιστούν τις μέχρι τώρα ενέργειές τους, ώστε να αναθεωρήσουν τη στάση τους. Τον ίδιο σκοπό εξυπηρετεί και η ανάκληση όλων εκείνων των δεσμών που ένωναν τους πολίτες σε όλες τις εκφάνσεις της δημοκρατικής Αθηναϊκής ζωής, υπενθυμίζοντας τα κοινά βιώματα και τις κοινές εμπειρίες τους στην παρελθούσα ειρηνική τους συμβίωση. Σκοπός του Κλεόκριτου είναι μέσα από αυτή τη συγκριτική αναφορά του ειρηνικού παρελθόντος και του αιματηρού παρόντος να ενεργοποιήσει το συναίσθημά τους και να τους συγκινήσει με την ελπίδα να τους αποτρέψει από μελλοντικές εχθρικές ενέργειες και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την επικείμενη συμφιλίωση.

3. Ο κήρυκας των μνημένων στα Ελευσίνια Μυστήρια απευθυνόμενος στους ηττημένους ολιγαρχικούς τους υπενθυμίζει πως οι δημοκρατικοί δεν έχουν διαπράξει καμιά αδικία σε βάρος των ολιγαρχικών, αντίθετα είχαν δημιουργήσει όλες τις συνθήκες μιας ελεύθερης, πολιτισμένης και δημοκρατικής κοινωνίας. Προς απόδειξη αυτού του ισχυρισμού ο Κλεόκριτος ανακαλεί όλους τους δεσμούς που ένωναν τους πολίτες της Αθήνας μεταξύ τους συμμετέχοντας από κοινού και ανεξάρτητα από τις πολιτικές τους πεποιθήσεις σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής της πόλης τους. Συγκεκριμένα, η αναφορά στη συμμετοχή των πολιτών σε κοινές θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές (*ιερών των σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν των καλλίστων*) δηλώνει την καλλιέργεια του θρησκευτικού βιώματος και την εμπειρία της συμμετοχής τους σε κοινά συναισθήματα με σκοπό την ψυχοσωματική ενότητα και ολότητα. Εκτός

από τις θρησκευτικές τελετές οι Αθηναίοι συμμετείχαν και σε άλλες εκδηλώσεις και δράσεις είτε κοινωνικού περιεχομένου (*συγχορευταί*) είτε της σχολικής ζωής (*συμφοιτηταί*) είτε της στρατιωτικής (συστρατιώται) και πολεμικής ζωής για την προστασία της πατρίδας (*πολλά μεθ' ὑμῶν κекίνδυν ὑκάμεν*). Η από κοινού συμμετοχή σε όλες τις εκφάνσεις της δημοκρατικής Αθήνας σφυρηλάτησε κοινούς δεσμούς μεταξύ των πολιτών με αποτέλεσμα την ενότητα και την ομοψυχία μιας πραγματικής κοινωνίας πολιτών.

4. Στα δύο κείμενα (μεταφρασμένο και πρωτότυπο) εντοπίζονται σημεία από τα οποία διαφαίνεται η στάση των δύο αντιμαχόμενων παρατάξεων (δημοκρατικών-ολιγαρχικών) της Αθήνας απέναντι στους πολιτικούς τους αντιπάλους. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το μεταφρασμένο κείμενο ο Θρασύβουλος απευθυνόμενος στους δημοκρατικούς στρατιώτες του, για να τους εμπυχώσει λίγο πριν τη μάχη εναντίον των ολιγαρχικών, τους υπενθυμίζει το καθεστώς της βίας και του τρόμου που υπέμειναν κατά τη διοίκηση των Τριάκοντα. Οι αναίτιες εξορίες, οι κατασχέσεις περιουσιών, οι προγραφές και οι αιφνίδιες συλλήψεις των δημοκρατικών αποτελούσαν τις βασικές πρακτικές των Τριάκοντα για την εξόντωση των αντιπάλων τους και μάλιστα σε περίοδο ειρήνης. Αντίθετα, στο πρωτότυπο κείμενο ο Κλεόκριτος απευθυνόμενος στους ολιγαρχικούς αναφέρεται στη συναδελφικότητα και την αλληλεγγύη των δημοκρατικών απέναντι τους για την επίτευξη κοινών στόχων που αφορούσαν την ενότητα και το καλό της πατρίδας. Τους επισημαίνει, λοιπόν, ότι οι δημοκρατικοί ποτέ έως τότε δεν τους είχαν προξενήσει κανένα κακό, αλλά επιδίωκαν τη συνεργασία, την ομόνοια και την αδελφσύνη σε όλες τις εκδηλώσεις της κοινωνικής, θρησκευτικής και στρατιωτικής ζωής της πόλης με σκοπό την κοινή σωτηρία και ελευθερία. Εξ αυτών συνάγεται το συμπέρασμα ότι το βασικό μέλημα των δημοκρατικών ήταν η προάσπιση των συμφερόντων της πόλης μέσα από κοινές δράσεις κοινωνικής συνοχής, στις οποίες συμμετείχαν όλοι οι πολίτες αδιακρίτως και ανεξάρτητα από την πολιτική τους ταυτότητα, ενώ την παράταξη των ολιγαρχικών την ενδιέφερε η εξυπηρέτηση των προσωπικών τους συμφερόντων χρησιμοποιώντας κατεξοχήν ακραία και αθέμιτα μέσα.

5 . πρωτοπόρος, πρωτεργάτης, πρωθυπουργός
νεκρανάσταση, νεκρόπολη, νεκροπομπή
αλληλεγγύη, αλληλουχία, αλληλ(ο)επίδραση
πολυπολιτισμικότητα, πολύπλευρος, πολυφωνία
κοινωφελής, κοινότυπος, κοινοποίηση

6.α. «Ἄνερ πολῖτα, τί ἐμέ ἐξελαύνεις; τί ἀποκτεῖναι βούλεις;»

β. νικῶσιν, λαμβάνουσιν, ποιοῦμεν, μετέχομεν, γιγνόμεθα

7. α. των μεν τριάκοντα: είναι ετερόπρωτος προσδιορισμός (γενική διαιρετική) στο Κριτίας τε καί Ἰππόμαχος, τα ὅπλα : είναι αντικείμενο στο ἔλαβον

εὐφωνος: είναι κατηγορούμενο στο *Κλεόκριτος (από το ὦν)*, ἀποκτεῖναι: είναι τελικό απαρέμφατο αντικείμενο στο *βούλεσθε*, ὑμῖν: είναι αντικείμενο στο *μετεσχέκαμεν*.

β. *ἐπεὶ ἀνέλαβον τα ὅπλα*: δευτερεύουσα χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου, *ὑπό μοίρας*: εμπρόθετος (επιρρηματικός προσδιορισμός) του ποιητικού αιτίου, *ἀγόμενος*: αιτιολογική μετοχή (επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας)/*ἐκπηδήσας*: χρονική μετοχή (επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου)/*ἐμπεσών*: χρονική μετοχή (επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου), *πρώτος*: επιρρηματικό κατηγορούμενο της σειράς-τάξης, *ἐν τη διαβάσει*: εμπρόθετος (επιρρηματικός) προσδιορισμός του τόπου.

8. 1-α 2-β 3-β 4-β 5-β